Igo

L'**igo** (o **achlo**, o **ahlon**, etc.)[1] és la llengua que parlen els bogos de Togo.[2] En 1995, segons diu H. Massanvi Gblem en el seu llibre *Les langues du Togo*,[1] hi havia 6.000 parlants d'igo i segons el joshuaproject ara n'hi ha 9.500.[2] El seu codi ISO 639-3 és **ahl** i el seu codi al glottolog és **igoo1238**.[3]

Els igo-parlants viuen a la regió dels Altiplans de togo, a l'extrem nord-occidental de la prefectura de Danyi, a la zona de l'aldea de Sassanou, al cantó de Bogo-Ahlon,[1] a vora la frontera amb Ghana.[4]

Igo

Altres noms	*Achlo*, *Ago*, *Ahlõ*, *Ahlon*, *Ahlon-Bogo*, *Ahonlan*, *Anlo*
Tipus	llengua i llengua viva
Parlants	
6.000 (ethnologue)[1] o 9.500 (joshuaproject)[2] principalment a regió dels Altiplans de Togo	
Parlat a	Togo
Autòcton de	regió dels Altiplans
Classificació lingüística	
llengua humana llengües nigerocongoleses llengües congoatlàntiques llengües volta-congoleses llengües kwa llengües Na-Togo Ka-Togo languages (en) Kposo-Ahlo-Bowili languages (en)	
Codis	
ISO 639-3	ahl (http://www-01.sil.org/iso639-3/documentation.asp?id=ahl)
SIL	ahl
Glottolog	igoo1238 (http://glottolog.org/resource/languoid/id/igoo1238)
Ethnologue.com	ahl (http://www.ethnologue.com/language/ahl)
IETF	ahl
Endangeredlanguages.com	5079 (http://www.endangeredlanguages.com/lang/5079)

Contingut

Família lingüística
Sociolingüística, estatus i ús de la llengua
Fonètica
Gramàtica
Referències
Bibliografia

Família lingüística

L'igo és una llengua kwa, família lingüística que forma part de les llengües Benué-Congo. Concretament, segons l'ethnologue, forma part del grup lingüístic de les llengües kposo-ahlo-bowili. Les altres llengües d'aquest grup lingüístic són l'adangbe, l'ikposo i el tuwuli.[5] Segons el glottolog, en aquest subgrup lingüístic només hi ha l'igo, l'ikposo i el tuwuli.[3]

Sociolingüística, estatus i ús de la llengua

L'igo és una llengua desenvolupada (EGIDS 5): gaudeix d'un ús vigorós i té forma estandarditzada i literatura, tot i que no és totalment sostenible.[6] No hi ha persones monolingües en igo. La majoria dels seus parlants també parlen l'ewe, l'àkan, el francès, l'ikposo, el lelemi, el sekpele i el tem. L'igo s'escriu en alfabet llatí. Entre el 2001 i el 2005 s'hi van traduir fragments de la Bíblia,[1] ja que el cristianisme és la religió més important del país.

El 33% dels parlants d'igo estan alfabetitzats en aquesta llengua. Segons l'ethnologue, hi ha 2.000 persones que el poden llegir i 1.000 que el poden llegir. També existeix diccionari i gramàtica en aquesta llengua.[1]

Fonètica

Presenta 23 fonemes consonàntics, 12 fonemes vocàlics, harmonia vocal i tonal.

Gramàtica

Conjugacions verbals

L'ahlo és una llengua SVO (subjecte+verb+objecte).

L'ordre dels mots és: GNS – VP (E) (C)

SN= Sintagma Nominal, GVP= verbs predicatius- C

C= Complements

E= Expansió

En el GV, les modalitats verbals i els verbs auxiliars es col·loquen abans del verb principal. Un verbs pot tenir fins a cinc modalitats i els seus auxiliars van després.

a	za	ha	kpa	naaa	fa	naanyii
pp	1	2	3	4	5	

Enunciats nominals

L'ordre dels mots és: GN+PN

GN= Grup Nominal, PN= predicat nominal

Els predicats nominals són:

- Predicat amb valor presentatiu: Afi
- Predicat amb valor identificatiu: Ēɖí
- Predicat amb valor interrogatiu: ē
- Predicat amb valor causal: sú
- Predicat amb valor atributiu: àni
- Predicat amb valor alocutiu: ɖó

Tots els enunciats nominals formen la seva negació de la mateixa manera, afegint un morfema negatiu káɖí.

El sistema de concordança gramatical

El sistema d'afinació de l'ahlo és bastant diferent del de la majoria dels idiomes. En l'ahlo, l'afinació es dóna dues oposicions binàries, un sistema de prefixos de marcat de quatre simultàniament l'oposició:

	Singular	Plural
Animat	u-	Bu-
inanimat	Ki-	Ke-

Pronoms

Els pronoms personals en ahlo són **ɔmi** (yo), **ɔwe** (tu), **únì** (ell), **ówò** (Nosaltres), **émì** (vosaltres), **búnì** (ells).

Els pronoms possessius són **àmí** (meu), **ánì** (teu),**nîì** (seu), **ówò nì** (nostre),**éèmi** (vostre),**mîì** (seu).

Referències

1. «Igo. A language of Togo (http://www.ethnologue.com/language/ahl)». ethnologue. [Consulta: 9 febrer 2015].
2. «Language: Igo (http://joshuaproject.net/languages/ahl)». joshuaproject. [Consulta: 9 febrer 2015].
3. «Language: Igo (http://glottolog.org/resource/languoid/id/igoo1238)». glottolog. [Consulta: 9 febrer 2015].
4. «Mapa lingúístic de Togo. L'igo és el número 31 (http://www.ethnologue.com/map/TG)». ethnologue. [Consulta: 9 febrer 2015].
5. «kposo-ahlo-bowili (http://www.ethnologue.com/subgroups/kposo-ahlo-bowili)». ethnologue. [Consulta: 7 febrer 2015].
6. «Igo in the Language Cloud (http://www.ethnologue.com/cloud/ahl)» (en anglès). ethnologue. [Consulta: 9 febrer 2015].

Bibliografia

Segons el glottolog, hi ha diverses publicacions sobre l'igo:

- Poidi, Massanvi, 1989: *L'orthographe de l'igo*, Lomé. *Société Internationale de Linguistique and Comité de lange igo.*
- Westermann, Diedrich, 1922: *Die Sprache der Guang in Togo und auf der Goldküste und fünf anderen Togosprachen*. Berlín, Dietrich Reimer. Reeditat el 1974 per l'editorial Kraus-Thomson a Nendeln, Liechenstein. Gramàtica
- Poidi, Napo, 1999: *'Dieu', 'sacrifice' et 'onction' en igo: facteurs culturels.* A: *Le sycomore* 7. 2-6.
- Gblen (Poidi), Honorine Massanvi, 1995: *Description systématique de l'igo, langue du sud-ouest du Togo*. Universitat Stendhal (Grenoble 3), 421 pp. Gramàtica.
- Gblem-Poidi, H. Massanvi, 1987: *Description phonologique de l'Igo-Ahlon*. Universitat de la Sorbona Nova - París III.

Obtingut de «https://ca.wikipedia.org/w/index.php?title=Igo&oldid=24179157»

La pàgina va ser modificada per darrera vegada el 21 jul 2020 a les 07:31.

El text està disponible sota la Llicència de Creative Commons Reconeixement i Compartir-Igual; es poden aplicar termes addicionals. Vegeu les Condicions d'ús. Wikipedia® (Viquipèdia™) és una marca registrada de Wikimedia Foundation, Inc.